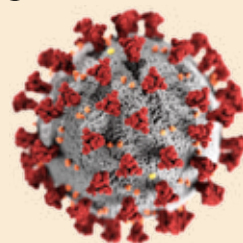

‘U bent immers maar damp, die heel even verschijnt en dan al verdwijnt.’

(JAKOBUS 4:14)

Een damp, een ochtendnevel, daarmee vergelijkt Jakobus ons leven. En de Prediker gebruikt een vergelijkbaar woord om het leven aan te duiden: alles is ijl... lucht (Hebreeuws: hevel).

Dat roept het beeld op van een nevel die 's morgens nog hangt, maar in de loop van de dag verdwijnt. De nevel kan zomaar komen opzetten en even plotseling verschijnen als verdwijnen.

Het leven als een damp

Wat is de damp die op een zomermorgen over het veld hangt, vluchtig. Fragiel, weinig duurzaam, voorbijgaand. Zo is het mensenleven ook, het kan in een mum van tijd voorbij zijn. Je kunt het niet vasthouden en hebt er al evenmin grip op. Dat het leven niet maakbaar is, laat de coronacrisis als nooit tevoren zien.

Dit komt overeen met wat de dichter van Psalm 39 zegt: herinner ons eraan dat het leven vluchtig is.

*Geef mij weet van mijn einde, HEER,
van de maat van mijn levensdagen,
laat mij weten hoe vergankelijk ik ben.
U maakte mijn dagen een handbreed lang,
mijn levensduur is niets in uw ogen,
niet meer dan lucht (Hebreeuws:
hevel) is het bestaan van een mens.*

Het leven is gegeven. Daar gaan wij helemaal niet over. Het leven is niet ons persoonlijk bezit.

Zelfgenoegzaam

Moet je ze nou eens horen: 'Vandaag of morgen reizen we naar die en die stad, en dan blijven we daar een jaar, gaan zakendoen en winst maken.' De zakenlieden zijn zelfverzekerd. Vandaag of morgen, dat laat zien dat ze zelf het gunstige tijdstip kiezen. Ze stippelen de route uit naar plaatsen waar te handelen valt. Dag van vertrek, reisroutes, zakelijke afspraken, winstverwachting. Alles staat vast. En ze bepalen alles helemaal zelf.

Jakobus bekritiseert die mentaliteit: ze doen alsof ze zelf alles in de hand hebben. Heer en meester over alles, inclusief de levensduur. Vooronderstelling is dat je allemaal het komende jaar nog in leven bent. Daar gaan jullie van uit. Maar wie zegt dat, wie bepaalt dat? Je bent niet meester van je eigen leven.

Als de Heer het wil en als wij leven. Daarvan worden vaak twee voorwaarden gemaakt: als de Heer het goedvindt én als we nog in leven zijn. Maar Jakobus bedoelt er slechts één: als de Heer wil dat wij leven. Dat ons leven er alleen is omdat God het wil. We leven in zijn wereld. We ademen op zijn stem. De wil van God draagt heel het leven, inclusief alles wat wij ondernemen.

Afhankelijk

Plannen maken en planning, daar is op zichzelf niets mis mee. Maar wel als je daarbij niet met God rekent. Wanneer je niets telt als geschenk van God. Dat is een van de moeiten die Jakobus heeft met de mentaliteit van de zakenmensen. Ze erkennen God niet als Heer en Meester in de praktijk van alledag. Terwijl Hij heel de wereld draagt, inclusief

heel je persoonlijke leven, alles wat je denkt en doet of handelt.

Elke nieuwe dag die je inplant, krijg je niet door jouw planmatigheid, jouw wetmatigheid, jouw rechtmatigheid, maar dankzij Gods goedheid. Het bestaan van iedere dag en elke morgen is evengoed deel van afhankelijkheid van God als je leven zelf. Wij zijn afhankelijk van zoveel factoren waarop wij geen enkele invloed kunnen uitoefenen. Dat

genoegzaamheid door. Jij denkt alles in je te hebben om het tot een succes te maken. En als je alleen maar gaat voor je eigen succes, is dat dan alles? Is dat je doel om voor te leven? Ben je daarvoor op aarde gezet? Is dat het enige wat telt? Bang om te verliezen! Bang voor economische krimp?

Jakobus stelt het anders voor. Winst maken is voor hem een bijvoegmerk. Dat is niet zijn hoofddoel. God zelf is

bestaan. Dan doe je precies wat je zelf wilt en je koppelt vervolgens Gods wil eraan. Het gaat Jakobus erom dat je optrekt met God en Hem vanaf het eerste begin in je plannen betreft en alles met Hem bespreekt.

Openhouden

Beginnen met God en daarna de wegen naar Hem toe openhouden. Naar Gods plannen vragen en jezelf aanbieden om zijn doelen te bereiken. Je merkt dat ook aan de toon die Jakobus treft: hij vult niet alles in. Bewust laat hij de toekomst open: als de Heer het goedvindt, blijven we leven en kunnen we dit of dat doen. Het kan heel anders gaan dan jij had ingepland. Wat je precies allemaal kunt gaan doen, wordt opengelaten. Natuurlijk mag je plannen en je route uitstippelen. Dat is ook je eigen verantwoordelijkheid. Maar houd je agenda open voor God. Hij kan ook alles stilleggen! Wereldwijd dringt zich dat nu aan ons op. Laat ruimte voor wat Hij de komende tijd met jou wil. 'Een mens maakt allerlei plannen, wat wordt uitgevoerd, is het plan van de HEER' (Spr. 19:21). Als je de toekomst niet openhoudt, kun je tegenslagen ook niet plaatsen en verdragen. *Als je God in je plannen betreft, word je gaandeweg bescheiden.* Oefen jezelf in bescheidenheid, want anders ga je vroeg of laat de mist in.

Leef vanuit de wijsheid dat je de toekomst openhoudt, dan zal God richting geven bij alles wat je doet. Zo draait het niet allemaal om jezelf maar om God, die de regie heeft. Als Hij centraal staat bij alles wat je doet, komt er vanzelf ruimte voor je eigen initiatief. Hoe afhankelijker van God je bent, des te zelfstandiger je wordt. ■

En als je alleen maar gaat voor je eigen succes, is dat dan alles? Is dat je doel om voor te leven? Ben je daarvoor op aarde gezet?

blijkt in deze tijd aan alle kanten om ons heen. Wij zijn diep afhankelijk van God zelf. *Ons leven hangt voor de Schepper iedere dag aan een zijden draad.* Schrijf het boven je leven. Je bent veilig als God je bewaart.

Aanhankelijk

Luister opnieuw naar de businessman: 'We gaan naar die en die stad, wij blijven een jaar, we zullen handeldrijven, en geld verdienen (*making money*).' Winst maken: dat is de opzet en de bedoeling. Wat kan daar mis mee zijn? Zakendoen en geld verdienen, daar heeft Jakobus op zichzelf geen moeite mee. Maar als dat je enige oogmerk is: pure winst..., hoe zuiver is dat! Hierin klinkt een zelf-

het hoofddoel. Het bezwaar dat hij heeft tegen deze zakenmentaliteit, is dat mensen in hun planning en winstprognoses met alles rekenen. Alles is doorberekend, berekenend genoeg. Alles is ingecalculeerd. Behalve God zelf. Ze houden God buiten hun plannen en gaan alleen bij zichzelf te rade. Maar het is pas winstgevend als je het volgende beseft: niet *waarvoor* leef je, maar *voor Wie* leef je!

God leren betrekken in alle dingen. Als je dat doet, dan hang je aan Hem. *Aanhankelijk leven = betrokken op God leven.* Dat is iets anders dan alleen zelf je plannen uitstippelen, en daarna Deo volente (zo de Heer wil) als vroom etiket eraan vastplakken. Het kan heel vroom lijken: 'zo de Heer wil', terwijl je in de praktijk tegen zijn wil ingaat, of misstanden laat